

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ

INFORMATYZACJA EDUKACJI

УДК 373.2.091:004

Dorota Lewandowska

ORCID iD 0000-0002-1023-8042

Mgr., Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku;
Nauczyciel, Ośrodek Szkolno — Wychowawczy nr 2 w Płocku,
Al. Kilińskiego 12, 09-402 Płock, Rzeczpospolita Polska,
lewandowska.d53@gmail.com

Daniel Korzan

ORCID iD 0000-0002-4397-4740

Dr., Nauczyciel akademicki,
Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku,
Al. Kilińskiego 12, 09-402 Płock, Rzeczpospolita Polska,
daniel@wlodkowic.pl

TECHNOLOGIA INFORMACYJNA W PRACY PŁOCKICH PRZEDSZKOLI NA PRZYKŁADZIE PUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA NR 33 IM. JEAN'A VANIER I AKADEMII PRZEDSZKOLAKA MAX W PŁOCKU

W proponowanym artykule autorzy przedstawiają wyniki badań, związanych z wykorzystaniem zasobów informatycznych, które zostały przeprowadzone w dwóch przedszkolach w Płocku.

Podkreśla się znaczenie wdrażania sposobów wykorzystania różnych środków nowoczesnych technologii informatycznych na lekcjach, które wydają się nieograniczone. W edukacji przedszkolnej, podobnie jak w innych gałęziach edukacji, najnowsze sposoby wykorzystania zasobów informatycznych są bardzo przydatne i wywierają pozytywny wpływ na dziecko, zwiększając efektywność interakcji dydaktyczno-wychowawczych w procesie edukacyjnym. Korzystanie z nowoczesnych technologii to próba reform edukacyjnych. Jest to także okazja, by przedstawić dzieciom atrakcyjne zajęcia, które przyspieszają i pomagają dziecku nabyć różne umiejętności.

Uwaga skupia się na tym, że ciągłe korzystanie z komputera przez dzieci może prowadzić do uzależnienia, które w przyszłości doprowadzi do agresji, zmęczenia, frustracji, a także utraty zdrowia, takiego jak pogorszenie wzroku, pojawienie się wyraźnych wad kręgosłupa, gładkość, co jest spowodowane brakiem ruchu. Są to wyniki wielu badań.

Celem tego artykułu było znalezienie «złotego zasobu» — odpowiednich sposobów, metod, form wprowadzania technologii informatycznych do procesu dydaktycznego od początku edukacji, od najmłodszych lat. W artykule podjęto próbę identyfikacji problemów związanych z wprowadzaniem informatyki komputerowej i poinformowania o nich.

Dane uzyskane w wyniku badania zwracają uwagę na inną kwestię: tylko jedno urządzenie przedszkoli publicznych nie wpłynie na poprawę jakości pracy nauczycieli. Wielu pedagogów wciąż unika nowoczesnych technologii (ze względu na wiek, brak umiejętności obsługi nowoczesnego sprzętu, przekonania itp.). Młodzi nauczyciele, którzy chcą pracować w oparciu o nowoczesne technologie, są bardziej otwarci na taką pracę. Dlatego ważne jest, aby miasto rozważyło możliwość wprowadzenia kursów doskonalenia nauczycieli w celu opanowania wszelkich innowacji. Zrozumienie przez doświadczonych nauczycieli o potrzebie zmian.

Słowa kluczowe: IT w przedszkolu; przedszkola w Płocku.

<https://doi.org/10.28925/2226-3012.2020.9.12>

Wprowadzenie. We współczesnym świecie właściwie każdy powinien opanować umiejętność obsługi komputera. Dlatego też nauczyciele powinni uczyć dzieci posługiwania się nowoczesnym sprzętem, by dać dzieciom szansę na lepsze odnalezienie się w dorosłym życiu, gdzie te umiejętności będą z całą pewnością wymagane w pracy zawodowej. Dzieci nie mogą być pozbawione szansy zdobycia tej wiedzy.

Istotne jest także samokształcenie nauczycieli i przede wszystkim chęć poznania nowości. Nie warto bowiem zamykać się na jedynie tradycyjne metody nauczania, formy organizacyjne i środki dydaktyczne.

Nie trzeba już nikogo przekonywać, iż komputer stał się stałym towarzyszem życia dzieci. Ma on zatem wpływ na wychowanie dzieci i ich postawy. Komputer może ułatwiać dziecku naukę, być alternatywą dla kontaktów towarzyskich, może także stać się ciekawą formą spędzenia wolnego czasu i rozrywki. Ponadto dla wielu dzieci komputer zapewnia możliwość ucieczki od nękających problemów i przykrej rzeczywistości (Izebska 2008, s. 47) nierzadko ma na dziecko większy wpływ wychowawczy aniżeli rodzice czy inni opiekunowie prawni. Pod wpływem treści komputerowych dziecko może: stać się bardziej kreatywne, twórcze, ćwiczyć pamięć, zręczność, atrakcyjnie spędzać czas wolny. Ale należy podkreślić, że korzystanie z komputera przez dzieci może przyczynić się do uzależnienia. To z kolei może prowadzić do agresji, zmęczenia, frustracji, niewyspania, a także utraty zdrowia np. pogorszenie wzroku, wyraźne wady kręgosłupa, otyłość powodowana brakiem ruchu. Powyższą teorię podkreślają liczne opracowania wskazujące na fakt, iż: «wielogodzinne, nieracjonalne użytkowanie komputera wywiera negatywny wpływ na zdrowie, dotyczy to w szczególności populacji wieku rozwojowego» (Białokoz-Kalinowska et al., 2002, s. 131–132). Warto zaznaczyć, że komputer stanowi realne zagrożenie dla prawidłowego rozwoju somatycznego i psychicznego, zwłaszcza na dzieci, gdyż to one są najbardziej podatne na niekorzystne oddziaływania mediów elektronicznych.

Ważnym jest by znaleźć «złoty środek» — właściwe sposoby, metody, formy wplatania zdobyczy technologii informacyjnej do procesu dydaktycznego, właściwie już od samych początków, od najmłodszych lat.

Niniejszy tekst jest próbą zarysowania problemu. Ma także charakter informacyjny. Osadza i rozpoznaje problematykę w lokalnej społeczności plockich placówek wychowania przedszkolnego. Próbuje określić w jakim stopniu plockie przedszkola korzystają z nowoczesnych technologii w kształceniu dzieci.

Założenia metodologiczne badań własnych.

Płock jest miastem na prawach powiatu, które mieści się na Pojezierzu Dobrzyńskim i w Kotlinie Płockiej nad rzeką Wisłą w województwie mazowieckim. Obecnie w Płocku żyje 122 224 mieszkańców, jego powierzchnia zaś to 8806 ha. Na terenie Płocka znajdowało się na dzień, w którym realizowano badania: 27 przedszkoli, 16 szkół podstawowych, 14 szkół gimnazjalnych oraz 34 szkoły ponadgimnazjalne. W mieście znajdują się także Płocki Uniwersytet Ludowy, filia Politechniki Warszawskiej, Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica oraz Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa (dziś Mazowiecka Uczelnia Publiczna) i Uniwersytety Trzeciego Wieku.

Pierwsza część badań została przeprowadzona w Miejskim Przedszkolu z Oddziałami Integracyjnymi nr 33 im. Jeana Vanier w Płocku. Placówka mieści się przy ulicy Padlewskiego 2. Z kolei druga część badań została zrealizowana w Akademii Przedszkolaka Max, która mieści się na ulicy al. Kilińskiego 12 w Płocku.

Przedszkole publiczne, w którym zostały przeprowadzone badania istnieje od 1 kwietnia 1983 roku. Do użytku przedszkolaków są przestronne sale, które wyposażone są w dużą ilość zabawek oraz pomocy dydaktycznych. Na terenie przedszkola znajduje się także ogród. Przedszkole znajduje się w centrum miasta, dzięki czemu możliwa jest aktywna współpraca z różnymi instytucjami.

Akademia Przedszkolaka Max jest miejscem bardzo nowoczesnym, zdecydowanie bardziej kameralnym. Funkcjonuje na terenie kampusu Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku. Zapewnia dzieciom domową atmosferę i atrakcyjne warunki pobytu.

Wybór placówek nie był przypadkowy. Posłużono się przykładem placówki publicznej i placówki prywatnej intencjonalnie.

W badaniach sformułowano następujące problemy badawcze:

Czy i jak często nauczyciele badanych przedszkoli stosują w swojej pracy nowoczesne środki technologii informacyjnej?

Z jakich środków technologii informacyjnej najczęściej korzystają nauczyciele?

Jak często nauczyciele wykorzystują w swojej pracy nowoczesne środki technologii informacyjnej?

Do czego są pomocne nowoczesne technologie w pracy z dziećmi w przedszkolu?

Czy nowoczesne środki technologii informacyjnej zwiększają zainteresowanie i aktywność dzieci na zajęciach?

Jakie są pozytywne aspekty wykorzystywania nowoczesnych środków technologii informacyjnej w pracy przedszkola?

Jakie są negatywne aspekty wykorzystywania nowoczesnych środków technologii informacyjnej w pracy przedszkola?

Czy badane placówki mają warunki do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych środków technologii informacyjnej?

Dzięki uprzejmości kierownictwa obu placówek udało się dotrzeć do nauczycieli z prośbą o wzięcie udziału w badaniu sondażowym. Posłużono się (mimo stosunkowo małolicznej łącznej populacji trzydziestu ośmiu nauczycielek) techniką ankiety, wykorzystującej autorskie narzędzie badawcze — kwestionariusz ankiety. Badana populacja w badanych placówkach jednak zbliżona była do stuprocentowej. Wsparciem dla badania ankietowego były wywiady, zrealizowane z szefostwem omawianych placówek.

Nowoczesne technologie i ich wykorzystanie w Miejskim Przedszkolu nr 33. W pierwszym etapie badań, po uprzednim uzyskaniu zgody na ich przeprowadzenie kierownictwa, została przeprowadzona ankieta z nauczycielkami Miejskiego Przedszkola nr 33 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jeana Vanier w Płocku. W badaniach ankietowych wzięło udział 30 nauczycieli wychowania przedszkolnego na co dzień pracujących z dziećmi w grupie wiekowej od 3 do 6 lat. **Celem badań** było uzyskanie wiedzy na temat wykorzystywania przez płockich nauczycieli nowoczesnych środków technologii informacyjnych w pracy z dziećmi w grupach integracyjnych.

Zadaniem ankietowanych było udzielenie pisemnej odpowiedzi na jedenaście pytań, z czego dwa pytania miały postać otwartą. Ponadto trzy pytania miały formę pytania półotwartego, co oznacza, że nauczyciele mieli możliwość wpisania własnych rozwiązań.

Pierwsze pytanie pozwoliło uzyskać odpowiedź dotyczącą wykorzystywania przez nauczycielki nowoczesnych środków technologii informacyjnej w grupach integracyjnych. Wyniki przedstawia poniższy wykres:

Wszystkie respondentki biorące udział w badaniu zgodnie potwierdziły, że w swojej pracy wykorzystują nowoczesne środki technologii informacyjnej. Oznacza to, że w każdej grupie dzieci od najmłodszych lat mają styczność z nowoczesnymi technologiami.

Kolejne pytanie dotyczyło konkretnych środków i narzędzi z jakich nauczycielki korzystają w pracy z dziećmi (w tym z dziećmi niepełnosprawnymi).

Wyniki badań pokazały, że badane z Miejskiego Przedszkola nr 33 starają się aktywnie wykorzystywać nowoczesne środki technologii informacyjnej. Najczęściej w pracy z dziećmi wykorzystują: telewizor, magnetofon i DVD, co potwierdza 100 % badanych. Środki te nauczycielki wykorzystują z pewnością do prezentacji i odtwarzania materiałów audiowizualnych, kreskówek, krótkich filmów, a także do odtwarzania muzyki (także wciąż jeszcze z płyt CD). Aż 83 % nauczycielek (25) korzysta z kamery bądź też aparatu fotograficznego. Środek ten pozwala na utrwalenie zdjęć lub filmów z przeprowadzonych zajęć i wstawianie materiałów na stronę internetową przedszkola lub też na facebooka placówki. Ponadto nauczycielki wykorzystują zdjęcia lub filmy do ich prezentacji dzieciom podczas zajęć. Ponad 66 % nauczycielek (20) korzysta ze sprzętu komputerowego, co umożliwia przeprowadzenie zajęć z zastosowaniem innowacyjnych technik. Nieco ponad połowa pedagożek (53 %) wykorzystuje ponadto tablicę interaktywną z projektorem. Tylko sześć (20 %) korzysta z tabletu. Pozostałe 6 % wskazało wariant inny. W tej grupie badani wskazali na korzystanie z gier interaktywnych, platformy dla dzieci i pendriva. Warto zauważyć, że przy tym pytaniu nauczyciele mieli możliwość wskazania wielu wariantów, co oznacza, że nauczyciele starają się wykorzystywać nie jeden, a różne środki TI.

Następne pytanie dotyczyło częstotliwości wykorzystywania przez nauczycieli nowoczesnych technologii informacyjnych. W badanym przedszkolu większość nauczycieli dozuje częstotliwość korzystania z nowoczesnych technologii dostosowując się do potrzeb dzieci. Edagodzy starają się z nich korzystać, lecz zdecydowana większość (63 %) nie wykorzystuje tych środków codziennie. Ta grupa pedagogów potwierdza, że takie praktyki stosuje kilka razy w tygodniu starając się zachować szeroko pojęty umiar. Około 13 % nauczycieli wykorzystuje środki TI rzadziej i zaznacza, że sięga po nie kilka razy w miesiącu. Około 17 % badanych potwierdza, że stosuje nowoczesne technologie informacyjne

codziennie, zaś 7 % utrzymuje, że wykorzystuje je sporadycznie tj. kilka razy w roku.

Następnie nauczyciele zostali poproszeni o wskazanie narzędzi technologii informacyjnej z których korzystają przy przygotowaniach do zajęć przedszkolnych.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że nauczyciele najczęściej wykorzystują zasoby Internetu do przygotowania zajęć przedszkolnych z dziećmi. Taką odpowiedź zaznacza 100 % badanych. Dzięki temu narzędziu nauczyciele mogą odnaleźć niezbędne rysunki, muzykę, wymieniać się pomysłami, tworzyć konspekty zajęć, ściągać bajki terapeutyczne itp.

Po 33 % pedagogów wykorzystuje ponadto: edytor tekstu, kreatora prezentacji multimedialnych oraz programy graficzne. Jedna nauczycielka deklaruje, że wykorzystuje ponadto Pendriva z nagraniem muzyką do zajęć z dziećmi, drukarkę oraz skaner.

Jedno z kluczowych kwestii stanowi następne pytanie dotyczące zastosowania w pracy przedszkolnej nowoczesnych technologii informacyjnej. Okazało się, że są one niezbędne w pracy pedagogów i stanowią interesującą alternatywę dla tradycyjnych środków dydaktycznych. Do czego nauczyciele wykorzystują nowoczesną technologię?

Najwięcej nauczycieli (po 66 %) dostrzega potencjał nowoczesnych technologii w prezentacji obrazów i dźwięków, a także do zabaw edukacyjnych. Jednakże środki te służą ponadto do: odtwarzania bajek i nauki piosenek, co potwierdza 33 % ankietowanych. Ponad 27 % pedagogów za ich pośrednictwem sprawdza dotychczas zdobytą wiedzę dzieci, zaś 20 % wykorzystuje te środki do nauki układów tanecznych. Najmniej nauczycieli (17 %) wykorzystuje je do podsumowania materiału.

Kolejno nauczyciele zostali poproszeni o wskazanie odpowiedzi na pytanie: Czy wykorzystywanie na zajęciach technologii informacyjnej zwiększa zainteresowanie dzieci prezentowaną tematyką.

Zdecydowana większość nauczycielek (97 %) przyznaje, że wykorzystując na zajęciach nowoczesne technologie informacyjne przyczyniła się do zwiększenia zainteresowania dzieci omawianą tematyką. Tylko jedna ankietowana zaznacza (3 %),

że stosowanie tychże nowoczesnych środków nie ma wpływu na poziom zainteresowania dzieci zajęciami i omawianą w tym dniu tematyką.

Dzięki następnemu pytaniu udało się uzyskać wiedzę na temat aktywności dzieci na zajęciach w których wykorzystuje się nowoczesną technologię informacyjną.

Cieszy fakt, iż wszyscy pedagodzy zgodnie dostrzegają zależność między wykorzystaniem na zajęciach technologii informacyjnej i zwiększoną aktywnością dzieci. Dowodzi to, że dzieci chętniej uczestniczą w zajęciach, lepiej zapamiętują treści w sytuacjach w których nauczyciel korzysta z nowoczesnych środków technologii informacyjnej, aniżeli w przypadku jeśli ich nie wykorzystuje. Przy stosowaniu tradycyjnych metod, aktywność dzieci jest wyraźnie niższa, co wiąże się również z koncentracją i uwagą. Większy stopień koncentracji dzieci obserwowany jest podczas wykorzystywania nowoczesnych technologii, zaś mniejszy w sytuacji stosowania tradycyjnych form i metod pracy. Cieszy fakt, iż dzieci niepełnosprawne także więcej czerpią z zajęć w których nauczyciele stosują nowoczesne środki technologii informacyjnej.

Następnie ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie poglądu dotyczącego skuteczności metod nowoczesnych względem metod tradycyjnych w nauczaniu.

W opinii 63 % nauczycieli nowoczesne technologie informacyjne stanowią bardziej skuteczną metodę (formę, środek) w zdobywaniu wiedzy i wiadomości przez dziecko, aniżeli tradycyjne. Z taką opinią nie zgadza się 37 % badanych, którzy są zdania, że nowoczesne technologie nie zastąpią dotychczasowych metod pracy z dzieckiem i nie mogą być dla nich konkurencyjne lub zastępowane.

Kolejne dwa pytania dotyczyły zarówno pozytywnych, jak i negatywnych aspektów wykorzystywania na zajęciach z dziećmi nowoczesnych środków technologii informacyjnej.

To bardzo istotne by dostrzegać prócz pozytywnych walorów także negatywne, ciemne strony funkcjonowania dzieci w świecie środków technologii informacyjnej.

Z uwagi na fakt, iż pytanie te przyjęły formę pytań otwartych, jej wyniki zostały zaprezentowane w poniższej Tabeli 1.

Tabela 1

Pozytywne i negatywne aspekty wykorzystywania na zajęciach z dziećmi nowoczesnych środków technologii informacyjnej w opinii nauczycieli z MP nr 33 w Płocku

Pozytywne aspekty	Negatywne aspekty
Szybsze zdobywanie wiadomości	Brak samodzielnych wypowiedzi dziecka
Zwiększenie aktywności na zajęciach	Rozproszenie i dekoncentracja uwagi
Rozbudzenia ciekawości i zainteresowania omawianą tematyką	Pochłanianie za dużo czasu
Satysfakcja z osiągnięć/ radość i wiara we własne możliwości	Szybkie znużenie, zmęczenie
Indywidualizuje proces uczenia się poprzez dostosowanie do potrzeb dzieci	Zła postawa (krzywy kręgosłup)
Zapewnia multisensoryczne środowisko uczenia się (obrazy, dźwięki i symbole)	Bóle oczu (przy kontakcie z ekranem)
Nowoczesna technologia nie osądza i motywuje	Brak współpracy
Pomaga zrozumieć omawianą tematykę	Ubogie słownictwo
	Niecierpliwość, nerwowość

Źródło: wyniki badań własnych.

Nauczyciele dostrzegają zarówno pozytywne, jak i negatywne aspekty wykorzystywania na zajęciach z dziećmi nowoczesnych technologii informacyjnych. Każda ze stron ma niepodważalne dowody na słuszność wypowiadanych racji, jednakże warto pamiętać o tym, że zawsze należy kierować się umiarem i rozsądkiem, gdyż nawet najlepsza metoda pracy wykorzystywana w nadmiarze może przynieść odwrotny rezultat. Najlepiej jest zatem stosować wiele metod pracy, a nowoczesne technologie mogą mieć charakter uzupełniający.

Ostatnie pytanie dotyczyło wyposażenia przedszkola w nowoczesne sprzęty. Nauczyciele zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie: Czy Pani przedszkole jest odpowiednio przygotowane do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych środków technologii informacyjnej?

W opinii 70 % respondentów Miejskie Przedszkole nr 33 w Płocku dysponuje odpowiednim sprzętem i jest przygotowane do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych środków technologii informacyjnej. Dostępny sprzęt nie jest wystarczający dla pozostałej liczby ankietowanych, 30 % badanych wykazuje, iż warunki nie są wystarczające.

To pytanie zamknęło pierwszy etap badań. Kolejny fragment tekstu szczegółowo przedstawi dane jakie otrzymano w Akademii Przedszkolaka Max w Płocku.

Nowoczesne technologie i ich wykorzystanie w Akademii Przedszkolaka Max. Drugi

etap badań obejmuje analizę wyników przeprowadzonych w Akademii Przedszkolaka Max w Płocku. Po uzyskaniu zgody dyrektora placówki badania zostały przeprowadzone wśród ośmiu nauczycieli. Każdy pedagog (zarówno publicznej, jak i prywatnej placówki) odpowiedział na te same pytania, co stwarza okazję porównawczą. Przeprowadzone badania mają zatem dwojaki charakter, gdyż pozwolą porównać ofertę publicznych i prywatnych placówek w odniesieniu do nowoczesnych technologii informacyjnych. Poniżej zostanie przedstawiona analiza wyników badań z Akademii Przedszkolaka Max w Płocku.

Pierwsze pytanie dotyczyło wykorzystywania nowoczesnych technologii informacyjnych przez nauczycieli Akademii.

W trakcie badań okazało się, że nauczyciele niezależnie od miejsca zatrudnienia deklarują, iż w pełni korzystają z dobrodziejstw nowoczesnej technologii informacyjnej. Wszyscy badani odpowiedzieli twierdząco, podkreślając szerokie zastosowanie tychże technologii w pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym.

Następnie nauczycielki Akademii Max zostały poproszone o wykazanie środków technologii informacyjnych z których najczęściej korzystają w codziennej pracy z dziećmi. Tutaj badani mieli możliwość wskazania więcej niż jednej odpowiedzi, a ponadto mogli skorzystać z wariantu inne i uzupełnić odpowiedź poprzez wskazanie własnych środków technologii informacyjnej. Poniższy wykres prezentuje otrzymane wyniki.

W prywatnej placówce najczęściej nauczyciele wykorzystują w pracy magnetofon (?!), co potwierdzają wszystkie badane. Nauczycielki równie chętnie wykorzystują komputer (88 %) oraz tablet (63 %). Także 63 % nauczycieli korzysta z telewizora. Połowa nauczycieli pracuje z tablicą interaktywną i projektorem, a także DVD. Tylko co czwarta wykorzystuje kamerę lub aparat. Jak widać nauczyciele prywatnej placówki chętniej sięgają po tablety w pracy z dziećmi, zaś nauczyciele publicznego przedszkola chętniej wykorzystują telewizor i aparat fotograficzny. Zarówno w pierwszej, jak i drugiej placówce nauczyciele nie wykorzystują już tradycyjnych odtwarzaczy video w pracy z dziećmi.

W dalszej kolejności badani nauczyciele z Akademii Przedszkolaka Max zostali poproszeni o wskazanie jak często podczas zajęć przedszkolnych z dziećmi wykorzystują nowoczesne technologie informacyjne.

W badanej placówce nauczyciele najczęściej wykorzystują nowoczesne technologie informacyjne kilka razy w tygodniu na co wskazuje aż 62 % respondentów. Jest to wynik porównywalny z przedszkolem publicznym gdzie odsetek pedagogów wynosił 63 %.

W dalszej kolejności nauczyciele prywatnej Akademii Przedszkolaka Max wykazują, że korzystają z nowoczesnych środków technologii informacyjnej kilka razy w miesiącu, co potwierdza 25 % badanych. Dla porównania liczba w przedszkolu publicznym wynosiła 13 %. Zarówno w publicznym, jak i prywatnym przedszkolu nauczyciele wykorzystują w swojej pracy nowoczesne technologie. W każdej placówce pedagodzy nie nadużywają nowoczesnych środków, a starają się jedynie uzupełniać nimi cały proces kształcenia i wychowania dzieci.

W kolejnym pytaniu nauczyciele mieli możliwość wskazania wielu wariantów odpowiedzi. Pytanie dotyczyło narzędzi, z jakich korzystają badani przy przygotowaniu zajęć przedszkolnych.

Podobnie jak w publicznej placówce nauczyciele Akademii Max chętnie korzystają z możliwości i zasobów oferowanych przez globalną sieć komputerową Internetu w celu przygotowania ciekawych form zajęć dydaktyczno-wychowawczych, co potwierdzają wszystkie z badanych. W dalszej kolejności nauczyciele Akademii Przedszkolaka Max wykorzystują edytory tekstów — trzy czwarte

respondentek. Nauczycielki niepublicznej placówki chętniej sięgają po programy do tworzenia prezentacji multimedialnych, co potwierdza 62 % (dla porównania z kreatora prezentacji multimedialnych korzysta tylko 33 % nauczycieli MP nr 33 w Płocku). Podobnym zainteresowaniem w obu placówkach cieszą się programy graficzne, z których w niepublicznym przedszkolu korzysta 25 %, zaś w publicznym 33 %. Nauczycielki Akademii Przedszkolaka nie podały własnych wariantów odpowiedzi.

W dalszej kolejności zadaniem nauczycieli było udzielenie odpowiedzi na pytanie dotyczącej celu wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjnych w pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym.

Warto przypomnieć, że przy tym pytaniu badani mieli możliwość wskazania wielokrotnego wyboru. Okazało się tym razem, że: najwięcej badanych wykorzystuje nowoczesną technologię informacyjną w celu zabaw edukacyjnych, co zaznacza 87 % respondentów. Podobne wykorzystanie nowoczesnych TI stosują nauczyciele publicznej placówki (dla porównania 66 %). Ponad 75 % nauczycieli Akademii Max wykorzystuje nowoczesną technologię do nauki piosenek, co niestety jest symptomatyczne we współczesnych placówkach przedszkolnych i wczesnoszkolnych, z wyposażenia których zaczęły ginąć «żywe» instrumenty muzyczne, podczas gdy z tych środków korzysta tylko 33 % nauczycieli publicznego przedszkola. W Akademii Przedszkolaka Max dzieci częściej oglądają kreskówki, co potwierdza 62 % nauczycieli (33 % w MP 33). Z kolei prezentacja obrazów i dźwięków za pośrednictwem nowoczesnej technologii częściej jest przedstawiana dzieciom z publicznej placówki. Tam z możliwości tej korzysta aż 66 % pedagogów, zaś w prywatnej placówce zaledwie połowa. Także 50 % nauczycieli Akademii Przedszkolaka Max wykorzystuje TI do sprawdzania wiedzy dzieci. Około 25 % pedagogów korzysta z tej formy do podsumowania dotychczas przerobionego materiału. Najmniej nauczycieli w obydwu placówkach wykorzystuje środki technologii informacyjnej do nauki układów tanecznych, co potwierdza 13 % respondentek. Jak widać nowoczesne technologie informacyjne mają bardzo szerokie zastosowanie w praktyce przez nauczycieli zarówno publicznych, jak i prywatnych przedszkoli na terenie miasta Płocka.

Przy kolejnym pytaniu nauczyciele Akademii Przedszkolaka Max zostali poproszeni o wyrażenie poglądu na temat wpływu nowoczesnej technologii na zainteresowanie dzieci prezentowaną przez wychowawców

Wszystkie badane nauczycielki zgodnie stwierdziły, że wykorzystując na zajęciach technologię informacyjną przyczyniają się do znacznego zwiększenia zainteresowań dzieci wprowadzanymi treściami, co oznacza, że nowoczesne technologie są przydatne w pracy nauczyciela przedszkola. Z tą teorią w zdecydowanej większości (97 %) zgadzają się również nauczyciele z Miejskiego Przedszkola nr 33 w Płocku. Zarówno w pierwszej, jak i drugiej placówce zaobserwowano znaczący wzrost zainteresowania dzieci treściami, w których zastosowano nowoczesne technologie. Dzieci dłużej koncentrują się na treściach prezentowanych z użyciem nowoczesnych środków technologii informacyjnej.

Kolejne pytanie kwestionariusza dotyczyło aktywności dzieci względem zastosowania nowoczesnych technologii informacyjnych przez nauczycieli.

Zadawała fakt, że wszyscy pedagodzy dostrzegają zależność między wykorzystaniem na zajęciach technologii informacyjnej i zwiększoną aktywnością dzieci. Dostrzegają to nauczyciele zarówno pierwszej, jak i drugiej placówki, którzy dostrzegają ową zależność w równym stopniu (100 %). Oznacza to, że dzieci w wieku przedszkolnym są bardziej aktywne na zajęciach (lepiej zapamiętują materiał, są bardziej skoncentrowane na treściach) jeśli nauczyciele stosują nowoczesną technologię informacyjną, która jest odpowiedzią na potrzeby dzieci. Nie oznacza to jednak, że nauczyciele wychowania przedszkolnego prowadzą zajęcia wyłącznie z wykorzystaniem nowoczesnych środków technologii informacyjnej, gdyż nawet najlepsza metoda stosowana codziennie w nadmiarze może przyczynić się do uzależnienia, znudzenia lub spadku zainteresowania, a co za tym idzie również spadku aktywności dzieci.

Poprzez kolejne pytanie nauczyciele wskazywali na to, które formy pracy w ich opinii są bardziej skuteczne w pracy z dziećmi.

Coraz więcej nauczycielek (zwłaszcza młodych) uważa, że wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjnych jest bardziej skuteczną od tradycyjnych metod nauczania. Taką opinię wyraża aż trzy czwarte ankietowanych z Akademii Przedszkolaka

Max i 63 % z Miejskiego Przedszkola nr 33 w Płocku. Niewielka część nauczycieli 25 % i 37 % (z MP 33) opowiada się za większą skutecznością metod tradycyjnych. Ta grupa docenia walory dotychczas stosowanych metod pracy z dziećmi. Jednakże, co istotne w tej grupie nauczyciele także wykorzystują w pracy z dziećmi nowoczesną technologię.

Kolejne dwa pytania przyjęły formę pytań otwartych. Tu nauczyciele zostali poproszeni o wskazanie pozytywnych i negatywnych aspektów wykorzystywania na zajęciach z dziećmi nowoczesnych środków technologii informacyjnej. Pytania te są bardzo istotne i zarazem kluczowe dla wysunięcia właściwych wniosków z badań. Tym samym pytania te sprawdzają wiedzę nauczycieli o pozytywnych aspektach wykorzystania technologii informacyjnej podczas zajęć z dziećmi w wieku przedszkolnym, jak również na temat zagrożeń płynących z ich częstego wykorzystywania.

Nauczycielki w Akademii Przedszkolaka Max dostrzegają wiele pozytywnych aspektów wykorzystywania na zajęciach z dziećmi nowoczesnych środków technologii informacyjnej. Z całą pewnością zajęcia z ich udziałem stają się dla młodych odbiorców bardziej atrakcyjne, łatwiej zapadające w pamięć, skupiające uwagę dzieci. Nauczycielki doceniają również fakt, iż dzięki nowoczesnej technologii można zaprezentować dzieciom efekty dźwiękowe oraz obrazy, co pozwala doskonalić uwagę słuchową i wzrokową. Ponadto ankietowane uważają, że mogą w szybki sposób uzyskać potrzebne informacje, zorganizować projekcję multimedialną lub filmową, zgodne z zainteresowaniami dzieci, a także urozmaicać standardowe zajęcia, co wpływa na zaspokojenie ciekawości i potrzeb dzieci.

Naturalnie należy pamiętać o tym, że wykorzystywanie nowoczesnych technologii w pracy z dziećmi ma również swoje negatywne konsekwencje.

Choć nauczyciele wskazują mniej negatywnych aspektów warto wykazać, iż są one poważnym zagrożeniem. Najczęściej pojawiającym się zarzutem jest uzależnienie od nowoczesnych środków technologii informacyjnej (zwłaszcza niebezpieczne w wieku przedszkolnym). Następnie nauczyciele wymieniają brak koncentracji na innych formach pracy, np. na czytanej bajce w sposób tradycyjny (co pokazuje, że dziecko ma

problemy z koncentracją uwagi i rozumieniem tekstu ze słuchu), a także dzieci nadużywające nowoczesnych technologii nie doceniają wartości metod tradycyjnych. Szybciej się zniechęcają, łatwiej się nudzą.

Ostatnie pytanie skierowane do nauczycieli dotyczyło warunków materialnych placówki. Badane zostały poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie: Czy Pani przedszkole jest odpowiednio przygotowane do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych środków technologii informacyjnej?

Prywatna placówka oferuje nauczycielom bardzo bogaty wybór środków nowoczesnej technologii informacyjnej. Placówka jest wyposażona w nowoczesne sprzęty, co pozwala pedagogom na prowadzenie atrakcyjnych zajęć z wykorzystaniem wszelkich możliwych nowoczesnych technologii, co zgodnie potwierdzają badane.

Analiza wywiadu z założycielką i właścicielką Akademii Przedszkolaka Max. W celu uzupełnienia danych pozwalającą na weryfikację postawionych uprzednio hipotez kolejnym etapem badań jest wywiad z założycielką i właścicielką Akademii Przedszkolaka Max panią Katarzyną Szczawińską-Kamlską. Rozmówczyni wyraziła zgodę na udział w badaniach i została poproszona o udzielenie odpowiedzi na jedenaście pytań. Poniżej zostanie przedstawiona treść rozmowy.

Na początku Pani została poproszona o udzielenie odpowiedzi na pytanie: Z jakich nowoczesnych środków technologii informacyjnej mogą korzystać nauczyciele w Akademii Przedszkolaka Max.

Pracownicy mają do dyspozycji różne nowoczesne środki technologii informacyjnej. Mogą na co dzień korzystać z komputera, rzutnika multimedialnego, telewizji, tablicy interaktywnej, tabletów, aparatów fotograficznych oraz DVD.

Następnie badana odpowiedziała na pytanie jak często w pracy przedszkola wykorzystuje się nowoczesne środki technologii informacyjnej? Z udzielonej odpowiedzi wynika, że «Nauczyciele na bieżąco korzystają z biblioteki cyfrowej, platform e-learningowych i wyszukiwarek oraz, co istotne, równie często wykorzystują prezentacje multimedialne w pracy z dziećmi». Z kolei średnio dwa, trzy razy w tygodniu podczas zajęć z dziećmi wykorzystywane są filmy, gry edukacyjne i programy edukacyjne.

Trzecie pytanie pomogło uzyskać informacje na temat korzyści stosowania nowoczesnych technologii informacyjnych w pracy z dziećmi w przedszkolu. Z wywiadu wynika, iż: «Nowoczesne technologie informacyjne znacznie wspomagają pracę nauczyciela. Pomagają wzbogacić metody dydaktyczne, są doskonałym źródłem / środkiem poszukiwania wiedzy. Ponadto nowoczesna technologia, zdaniem rozmówczyni, ukierunkowuje dzieci na celowe i efektywne wykorzystywanie zdobytych współczesnych osiągnięć ICT».

Następnie badana została poproszona o wyrażenie poglądu czy nowoczesna technika powinna zastąpić tradycyjne środki dydaktyczne? Zdaniem rozmówczyni taki stan rzeczy nigdy nie powinien mieć miejsca. Pani Katarzyna stanowczo zaznacza, że «absolutnie nie. Nowoczesne technologie powinny stanowić uzupełnienie tradycyjnych środków». Nie powinny zatem ich zastępować.

Ciekawi fakt, iż w prywatnej placówce dzieci mają dostęp do tabletów. Dlatego też kolejne pytanie dotyczy częstotliwości ich wykorzystywania na zajęciach. Z odpowiedzi można dowiedzieć się, że: «Dzieci mają dostęp do tabletów średnio raz na dwa tygodnie. Jest to jednak zależne od zapotrzebowania». Następnie rozmówczyni została poproszona o wskazanie efektów pracy z tabletami. Według pani Katarzyny tablety: «wzbogacają i poszerzają w danym momencie wiedzę dzieci o nowe elementy, a także wprowadzają dzieci w świat nowoczesnych technologii, co przygotowuje ich do życia w cyfrowym społeczeństwie. Jest to szczególnie istotne z uwagi na fakt, iż współczesny świat stawia przez dziećmi i dorosłymi wiele nowych wyzwań». Dziś każdy powinien umieć odnaleźć się w świecie nowinek technicznych i nowoczesnych technologii. Często to dzieci mają większą wiedzę i chętnie dzielą się nią z osobami starszymi. Umiejętności te będą przydatne w późniejszym okresie rozwojowym.

Następnie pani Katarzyna została poproszona o wskazanie programów z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjnych, w których biorą udział nauczyciele Akademii. Korzystanie z wielu programów jest dziś rozwiązaniem niezwykle praktycznym, umożliwiającym pracę innowacyjną.

Respondentka wymieniła tu: kursy e-learningowe, platformy edukacyjne, prasę online, Pracownię SI i portale, m.in.: ucze.pl, scholaris.pl, edu.tv.pl, ove.edu.pl.

Nauczyciele biorą udział w wielu programach i tym samym korzystają z bogatych możliwości jakie oferuje im nowoczesna technologia.

Kolejne pytanie dotyczyło umiejętności, jakie zdaniem Pani Katarzyny, zdobywają dzieci przy zastosowaniu nowoczesnych środków Technologii Informacyjnej w Akademii Przedszkolaka Max. W odpowiedzi badana wykazała, że: «Dzieci dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii informacyjnych poznają otoczenie, którego w danym momencie nie mogą zobaczyć w rzeczywistości. Ponadto nowoczesne technologie stwarzają dzieciom okazję do zadawania pytań, badania otoczenia. Dzięki nim dzieci mogą rozwiązywać zagadki, wykonywać ćwiczenia grafomotoryczne, rozwijać spostrzegawczość, ćwiczyć pamięć, słuch muzyczny i fonetyczny, gdyż każdy program stymuluje do działania bodźce tak dźwiękowe, jak i wizualne». Pytanie to pozwoliło wysunąć wniosek, jak bardzo potrzebna i konieczna jest ta forma pracy z dziećmi. Powyższe przykłady udowadniają, że warto od najmłodszych lat kształcić dzieci z zastosowaniem nowoczesnych technologii informacyjnych.

Następnie poproszono o wskazanie sukcesów dzieci z Akademii Przedszkolaka Max w Płocku. Z odpowiedzi wynika, że «Ogromnym sukcesem jest osvajanie się naszych dzieci z różnorodnymi formami przekazu, co skutkuje tym, iż świetnie radzą sobie z każdym nowym wyzwaniem stawianym np. przez osoby nas odwiedzające».

Istotne znaczenie ma także pedagogizacja rodziców w zakresie technologii informacyjnych, dlatego też pani Katarzyna została poproszona o udzielenie odpowiedzi na pytanie: Jak rodzice dzieci oceniają Państwa zaangażowanie w rozwój dziecka poprzez zastosowanie nowoczesnych środków technologii informacyjnych. Z rozmowy wynika, iż rodzice nie są przeciwni takim metodom kształcenia. Rozmówczyni zaznacza, że «spotkaliśmy się z bardzo pozytywną reakcją rodziców na wprowadzenie tablic interaktywnych i tabletów. Pozostałe sprzęty były od początku w przedszkolu, więc rodzice zapisując dziecko do nas mieli świadomość, że w swojej pracy będziemy wykorzystywać nowoczesną technologię».

W ramach dopełnienia tematu pani Katarzyna wyjaśniła, że «Rodzice uważają, że dobrym rozwiązaniem jest stosowanie zarówno nowoczesnych, jak i tradycyjnych metod kształcenia».

Ostatnie pytanie «Czy nowoczesne technologie stosowane w przedszkolu mogą wpłynąć na uzależnienie dzieci od środków technologii informacyjnych? Skłoniło rozmówczynię do takiej oto odpowiedzi: «Moim zdaniem używane z umiarem nie niosą takiego ryzyka». To pytanie kończyło trzeci etap badań.

Analiza wywiadu z Panią Dyrektorem Miejskiego Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi nr 33 im. Jean'a Vanier w Płocku. W kolejnym etapie badań został przeprowadzony wywiad z panią dyrektorem Miejskiego Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi nr 33 im. Jean'a Vanier Iwoną Kukla-Kuklewicz. Pani Dyrektor zgodziła się odpowiedzieć na takie same pytania, co pozwoli porównać ofertę zarówno miejskiego (publicznego) przedszkola z placówką prywatną. Na początku pojawiło się pytanie dotyczące zaopatrzenia przedszkola w nowoczesne środki technologii informacyjnej z której mogą korzystać wszyscy nauczyciele Miejskiego Przedszkola nr 33 w Płocku. Tutaj dyrekcja wykazała, że: «Nasze przedszkole jest bogato wyposażone w nowoczesne środki technologii informacyjnej. Do dyspozycji kadry pedagogicznej należą tablety, tablica multimedialna, telewizory z wideo, radiomagnetofony, odtwarzacze CD i DVD. Ponadto nauczyciele mogą skorzystać z nowoczesnego aparatu cyfrowego i tym sposobem mają możliwość udokumentowania bieżących wydarzeń z życia poszczególnych grup».

Następnie pani dyrektor zmierzyła się z pytaniem: «Jak często w pracy przedszkola wykorzystuje się nowoczesne środki technologii informacyjnej? Odpowiedź wskazuje na fakt, iż: «To pytanie należałoby kierować do nauczycieli poszczególnych grup. Częstotliwość wykorzystywania nowoczesnej technologii informacyjnej jest zależna w dużej mierze od bieżących potrzeb. Uważam, że zbyt częste wykorzystywanie nowoczesnych technologii nie jest dobre, choć nie oznacza to, że jesteśmy przedszkolem zamkniętym na nowości. Nauczyciele starszych grup z całą pewnością częściej wykorzystują nowoczesną technologię w pracy, choć także nasi najmłodsi podopieczni są wprowadzani do cyfrowego świata. W mojej grupie (3-latki) dwa razy w miesiącu wykorzystuję na zajęciach tablety. Jak jest na innych grupach? Proszę zapytać nauczycieli».

Kolejno pani dyrektor udzieliła odpowiedzi na pytanie dotyczące pomocniczej roli jaką odgrywają w procesie nauczania i wychowania

nowoczesne środki technologii informacyjnej. Z odpowiedzi badanej wynika, że: «Zawsze uważałam, że technologia informacyjna w edukacji pełni rolę wspomagającą, drugorzędną. Może być uzupełnieniem procesu nauczania i wychowania dziecka. Z niepokojem obserwuję zachowania dzieci, które można powiedzieć, są uzależnione od komputera, gier. Rodzice niestety coraz częściej wyręczają się komputerem. Łatwiej jest dać dziecku grę, niż porozmawiać, czy iść na spacer. Takie rozwiązania nie służą niczemu dobremu. Dlatego korzystając z nowoczesnych technologii musimy zastosować daleko idący umiar. Nie uciekniemy od techniki, bo bez niej trudno dziś wychowywać dzieci, ale musimy pamiętać, że ona nie powinna zastępować dziecku rodzica czy nauczyciela. Według mnie nowoczesna technologia powinna być wykorzystywana w procesie edukacji do: sprawdzania wiedzy dziecka, powtórzenia już zdobytych wiadomości, prezentowania obrazów i dźwięków, a także rozwijania logicznego myślenia, refleksu, podzielności uwagi. Powinna także dostarczać wiedzę, ale przy tym nie dawać gotowych odpowiedzi na pytania. Dziecko powinno samo dochodzić do rozwiązań».

Przy kolejnym pytaniu pani dyrektor wyraziła swój pogląd na temat tradycyjnych i nowoczesnych środków dydaktycznych. Oto jak prezentuje się odpowiedź badanej: «Trudno mi opowiedzieć się za lepszą wersją pomocy dydaktycznych. Z jednej strony gdy patrzymy na to w jaki sposób my, dorośli już ludzie, zostaliśmy wychowani można powiedzieć, że stare, tradycyjne pomoce, które służyły nam są sprawdzonym i dobrym rozwiązaniem. Bo zarówno tradycyjne drewniane klocki czy gra komputerowa w nowoczesnym wydaniu wpływają w równym stopniu na proces myślenia. Nie mniej jednak stare pomoce dydaktyczne są okazją do pracy w grupie, a więc uczą relacji, współdziałania, współpracy między dziećmi. Nowoczesne środki dydaktyczne w zależności od sposobu wykorzystania są raczej pozbawione współpracy między dziećmi. Oczywiście nowoczesna technologia jest bardziej atrakcyjna dla dziecka, ale czy w równym stopniu rozwijająca? Mimo wszystko znając korzyści i wady jednych i drugich środków uważam, że lepsze są tradycyjne środki dydaktyczne. Nie powinno się zatem, według mnie, całkowicie zastąpić starych i sprawdzonych środków dydaktycznych na rzecz

nowoczesnej technologii — ona powinna być uzupełnieniem».

Następnie Pani Dyrektor została poproszona o wykazanie, jak często wykorzystywane są w przedszkolu tablety. Uzyskano następującą odpowiedź: «Ja wykorzystuję tablety dwa razy w miesiącu. Są nauczyciele (zwłaszcza młoda kadra), którzy wykorzystują tablety częściej np. dwa-trzy razy w tygodniu. Myślę, że starsi pedagodzy nie sięgają po tablety tak często, chociaż mają taką możliwość. W grupach prowadzonych przez doświadczonych pedagogów tablety wykorzystuje się średnio raz w semestrze».

W dalszej kolejności Pani Dyrektor wskazała na programy z wykorzystaniem nowoczesnej technologii z których korzystają nauczyciele Miejskiego Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi nr 33 w Płocku. «Nasi nauczyciele stale podnoszą swoje kwalifikacje. Uczestniczą w wielu konferencjach i kursach on-line czego potwierdzeniem są uzyskane tą drogą certyfikaty. Ponadto nauczyciele korzystają z wielu różnych stron internetowych nabywając tą drogą materiały potrzebne do zajęć. W ubiegłym roku szkolnym nasze przedszkole wygrało tablety, gdyż braliśmy udział w programie «Cyfrowe Przedszkole».

Następnie Pani Dyrektor wskazała na zdobyte przez dzieci umiejętności związane z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. Według pani dyrektor do umiejętności tych należą: «rozwijanie logicznego myślenia, zdobycie wiedzy na interesujące dziecko pytania i zagadnienia, rozwijanie zręczności i spostrzegawczości, wydłużenie koncentracji uwagi, odkrycie pasji, ćwiczenia zręcznego posługiwania się nowoczesną technologią».

Kolejno Pani Dyrektor przedstawiła sukcesy swoich podopiecznych: «Nasi wychowankowie są laureatami wielu konkursów tanecznych, sportowych, plastycznych, przyrodniczych, językowych. Nasze dzieci są znakomitymi aktorami (co ma potwierdzenie w opinii rodziców, dziadków, po każdej małej akademii w grupie). Sukcesem naszych dzieci jest także wysoka tolerancja. Z uwagi na fakt, iż nasze przedszkole składa się wyłącznie z oddziałów integracyjnych to można mówić o bardzo dużej empatii i wrażliwości na innych naszych dzieci. Tego nie zastąpi żaden komputer!».

Przy kolejnym pytaniu respondentka wyraziła stosunek rodziców do wprowadzania w przedszkolu nowoczesnych technologii

informacyjnych: «Nasi rodzice nie są przeciwni tego rodzaju praktykom. Jednakże, podkreślają w każdej grupie, że wolą gdy dziecko więcej czasu spędza na zabawie z rówieśnikami, kontakcie z książką, zabawką aniżeli z nowoczesnymi środkami, gdyż tych jak mówiłam wcześniej, nie brakuje dzieciom w domu. W przedszkolu dziecko ma rozwijać umiejętności społeczne i spędzać czas z kolegami i koleżankami więc rodzice wyrażają zgodę na minimalne wykorzystywanie tego rodzaju środków dydaktycznych. Nasi rodzice są zwolennikami bardziej tradycyjnych metod».

Ostatnie kierowane do pani dyrektor pytanie: Czy nowoczesne technologie stosowane w przedszkolu mogą wpłynąć na uzależnienie dzieci od środków technologii informacyjnych, skłoniło badaną do udzielenia następującej odpowiedzi: «Sądzę, że tak. Nowoczesne technologie są silnym źródłem uzależnienia dlatego też ich dostępność dla dzieci powinna być ograniczana». To pytanie zamykało ten etap badań.

Wnioski z badań. Przed przystąpieniem do badań założono osiem hipotez. W tym miejscu warto sprawdzić ich uzasadnienie w praktyce.

Pierwsza hipoteza zakładała, że: «Nauczyciele wychowania przedszkolnego starają się podążać za nowoczesną technologią, dlatego w swojej pracy stosują nowoczesne środki technologii informacyjnej. Nauczyciele starają się z nich korzystać codziennie dla usprawnienia pracy i sprostania wymaganiom». W drodze badań okazało się, że nauczyciele zarówno publicznego jak i prywatnego przedszkola w równym stopniu wykorzystują w swojej pracy nowoczesne technologie informacyjne. Jednakże warto podkreślić, że nie wykorzystują tych środków codziennie. Codzienne wykorzystanie nowoczesnej technologii jest stosowane zaledwie przez 13–17 % nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Druga hipoteza zakładała, że: «Nauczyciele wychowania przedszkolnego najczęściej korzystają z komputera i telewizora». Ta teoria nie znalazła swojego całkowitego potwierdzenia, gdyż nauczyciele w pierwszej kolejności wykorzystują w swojej pracy magnetofon (co może dziwić z racji anachronicznego charakteru tej technologii). Dopiero w dalszej kolejności stosują telewizor i komputer. Ponad połowa nauczycieli równie chętnie wykorzystuje w pracy zawodowej tablicę multimedialną z projektorem.

Trzecia hipoteza «Pedagodzy wykorzystują w swojej pracy nowoczesne technologie na co dzień» ma swoje częściowe potwierdzenie, gdyż pedagodzy wykorzystują nowoczesną technologię, lecz częstotliwość jej stosowania jest rzadsza (najczęściej stosują kilka razy w tygodniu).

Czwarta hipoteza: «Nowoczesne środki technologii informacyjnej są przydatne nauczycielom do organizacji zabaw edukacyjnych, prezentowania i odtwarzania bajek, sprawdzenia wiedzy dzieci, a ponadto do podsumowania materiału». Hipoteza ta znalazła swoje całkowite potwierdzenie w wynikach badań.

Piąta hipoteza zakładała, że «Wykorzystanie środków nowoczesnej technologii informacyjnej z całą pewnością zwiększa zainteresowanie i aktywność dzieci na zajęciach». Trafność tego stwierdzenia potwierdzona została w toku badań.

Szósta hipoteza wskazywała na fakt, iż «Pozytywnym aspektem wykorzystywania przez nauczyciela nowoczesnych środków technologii informacyjnej jest: większa koncentracja dzieci, rozbudzenie ciekawości i zainteresowania omawianymi treściami, zwiększenie aktywności dzieci, umiejętność współpracy i atrakcyjność zajęć». Ma to swoje stuprocentowe potwierdzenie w przedstawionych powyżej wynikach badań.

Siódma hipoteza zakładała, że «Negatywnym aspektem wykorzystywania przez nauczyciela nowoczesnych środków technologii informacyjnej jest: uzależnienie dzieci od nowoczesnej technologii, brak ruchu, zła postawa dzieci, konsekwencje zdrowotne, agresja wśród dzieci». Poza założonymi aspektami — co wartościowe — nauczyciele dostrzegli też mniejsze zainteresowanie dzieci dotychczasowymi metodami.

Hipoteza ósma zakładała, że «Przedszkole prywatne ma zdecydowanie lepsze warunki i możliwości do prowadzenia nowoczesnych zajęć». Ta hipoteza częściowo się potwierdziła. Obie placówki są przygotowane do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjnych. Jednakże z wyposażenia w te sprzęty są wyraźniej zadowoleni nauczyciele na co dzień pracujący w Akademii Przedszkolaka Max.

Po dokonaniu próby weryfikacji dotychczas stawianych wcześniej hipotez warto przejść do subiektywnego wyłonienia wniosków z badań, czego dokonano w poniższych punktach.

Próba dyskusji wyników:

Nauczyciele niezależnie od miejsca zatrudnienia (placówka publiczna lub prywatna) starają się korzystać z nowoczesnej technologii w pracy z dziećmi.

Najczęściej w swojej pracy nauczyciele wykorzystują: magnetofony, telewizory, komputery, tablice interaktywne.

Rzadziej nauczyciele sięgają po tablety, kamery, aparaty lub DVD choć te środki też są wykorzystywane w pracy z dziećmi.

Nowoczesne technologie informacyjne są wykorzystywane najczęściej kilka razy w tygodniu.

Przygotowując zajęcia nauczyciele wykorzystują najczęściej zasoby Internetu, lecz także korzystają z: edytorów tekstów, kreatorów prezentacji multimedialnych, programów graficznych.

Nowoczesne technologie informacyjne są wykorzystywane przez nauczycieli do prezentacji obrazów i dźwięków, do nauki piosenek, zabaw edukacyjnych, podsumowania materiału, sprawdzenia wiedzy dzieci oraz do nauki układów tanecznych.

Technologia informacyjna przyczynia się do zwiększenia aktywności dzieci podczas zajęć w przedszkolu.

Stosowanie nowoczesnych środków technologii informacyjnej prowadzi do rozwijania zainteresowań dzieci i lepszego zapamiętywania wprowadzanych za ich pomocą treści edukacyjnych.

Coraz częściej nowoczesne technologie informacyjne wypierają metody tradycyjne i są uważane za bardziej skuteczne, zwłaszcza przez młodych nauczycieli.

Nowoczesne technologie informacyjne wykorzystywane w przedszkolu przynoszą więcej korzyści aniżeli strat w procesie wychowania i nauczania.

Przedszkola prywatne są lepiej zaopatrzone w nowoczesne sprzęty, aniżeli placówki publiczne.

Przedszkole prywatne oferuje dzieciom korzystanie z tabletów nie częściej jednak niż raz na dwa tygodnie.

Nauczyciele obu placówek mają wystarczające możliwości do podjęcia pracy w oparciu o nowe technologie.

Rodzice dzieci w pełni akceptują innowacyjne metody pracy z wykorzystaniem nowoczesnej technologii informacyjnej. Nie są też przeciwni

kontaktom dzieci z nowoczesnymi środkami technologii informacyjnej.

Nowoczesne technologie informacyjnej znacznie wspomagają pracę nauczyciela i ukierunkowują dzieci na celowe i efektywne wykorzystanie zdobyczy współczesnych osiągnięć.

Porównując obie placówki (publiczną) i prywatną warto wykazać, że nauczyciele w obu placówkach starają się wykorzystywać nowoczesne środki technologii informacyjnej. Nie mniej jednak dzieci z prywatnego przedszkola mają możliwość skorzystania z lepiej zaopatrzonego pod tym kątem asortymentu. W placówce publicznej nie ma rzutnika multimedialnego, co ogranicza nauczycielom możliwość wzbogacania pracy dydaktycznej przy użyciu tego środka. Nauczyciele Akademii Przedszkolaka Max w szerszym stopniu wykorzystują nowoczesne środki technologii informacyjnej, co przekłada się na zwiększenie zainteresowania dzieci treściami realizowanymi w ramach podstawy programowej. Dzieci z prywatnej placówki chętniej podejmują się zadań, są bardziej otwarte na nowości i biegłej posługują się nowoczesnymi środkami technologii informacyjnej np. tabletami.

Obie placówki różni podejście rodziców. W prywatnym przedszkolu rodzice są bardzo pozytywnie nastawieni na wszelkie nowości i wspierają nauczycieli w tym zakresie. Rodzice dzieci z Akademii Przedszkolaka Max świadomie popierają zajęcia w których środki te są systematycznie wykorzystywane. Ta grupa rodziców chce, by dzieci jak najczęściej korzystały z dobrodziejstw cywilizacyjnych. Odmiennego zdania są rodzice państwowej placówki. Ta grupa zdecydowanie woli tradycyjne środki i metody pracy z dziećmi. W opinii rodziców Miejskiego Przedszkola nr 33 w Płocku nowoczesne technologie nie powinny przeważać w procesie edukacji dzieci. Ważne jest bowiem na tym etapie rozwoju uspołecznianie dzieci, a nie uzależnianie od nowinek technologicznych. Nie mniej jednak ta grupa deklaruje, iż również jest otwarta na nowości, lecz należy ograniczać w przedszkolu korzystanie z nowoczesnych środków technologicznych do koniecznego minimum.

Wyżej przedstawione wnioski są wysunięte na podstawie uzyskanych wyników badań, które zostały przeprowadzone w Akademii Przedszkolaka Max w Płocku oraz w Miejskim Przedszkolu nr 33 z Oddziałami Integracyjnymi

im. Jeana Vanier w Płocku, co nie pozwala z całą pewnością projektować przedstawionych analiz na szerszą populację. Niemniej jednak można sądzić, że stanowią one wyraźny obraz sytuacji, która kreśli się w płockich i polskich placówkach wychowania przedszkolnego.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że nowoczesne przedszkole podąża za rozwojem techniki i trudno dziś odmówić dzieciom dostępu do dóbr i bogactwa środków technologicznych.

Korzystanie z komputera, smartfonów, tabletów czy też konsoli do gier jest dla dzieci w wieku przedszkolnym czymś oczywistym, naturalnym. Dlatego też pedagodzy nie powinni mieć obiekcji co do przedstawienia przedszkolakom nowych technologii. Zadaniem i rolą nauczycieli wychowania przedszkolnego jest nauczanie dzieci rozsądnego korzystania z dostępnych technologii. Warto prowadzić w tym zakresie pedagogizację rodziców, by dzieci potrafiły poruszać się w świecie bezpiecznie i mądrze.

Od technologii informacyjnej nie można dziś uciec. Ona zawsze będzie obecna w życiu dzieci. Niewątpliwie wykorzystywanie nowoczesnej technologii w pracy z dzieckiem jest ciekawą alternatywą dla metod tradycyjnych. Przeprowadzone badania wykazały, że wykorzystywanie chociażby tablicy interaktywnej z projektorem znacznie wpływa na podejmowanie aktywności u dzieci podczas zajęć czy też na zainteresowanie wprowadzaną tematyką. Ponadto zajęcia prowadzone w sposób nowoczesny, przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii ćwiczą pamięć wzrokową i słuchową, rozwijają spostrzegawczość.

Wielu nauczycieli, zwłaszcza młodych, dostrzega pozytywne aspekty wykorzystywania nowoczesnej technologii w przedszkolu. Co więcej, zdaniem większości badanych pedagogów metody te są bardziej skuteczne od metod, form, środków tradycyjnych. Warto przy tym pamiętać, że zbyt częste korzystanie z technologii informacyjnej ma także słoje negatywne konsekwencje, często znacznie poważniejsze w skutkach. Dlatego też nauczyciele wychowania przedszkolnego powinni zachować zdrowy rozsądek i umiar, a wykorzystywane technologie informacyjne nie powinny być prezentowane dzieciom każdego dnia. Nowoczesne technologie

informacyjne powinny stanowić uzupełnienie tradycyjnych metod.

Wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjnych w nauczaniu dzieci w wieku przedszkolnym stanowi dużą atrakcję dla najmłodszych odbiorców. Środki te oddziałują na zmysły dzieci pozwalając nauczycielowi zaangażować je emocjonalnie. Przemyślane wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie nauczania — uczenia się daje nauczycielowi szansę na wprowadzenie jakościowych zmian w realizacji ogólnych celów kształcenia.

Powyższe stwierdzenie wynika z przeprowadzonych badań w dwóch placówkach: publicznych i prywatnych. Warto zaznaczyć, że badania te ograniczają się tylko do wybranych placówek i mogą nie być odzwierciedleniem opinii ogółu nauczycieli na temat zastosowania i wykorzystywania technologii informacyjnej na zajęciach.

Sposoby wykorzystania na zajęciach rozmaitych środków nowoczesnej technologii informacyjnej wydają się być nieograniczone. Podobnie jak w różnych dziedzinach edukacji tak i w wychowaniu przedszkolnym okazują się zatem bardzo pomocne, a samo pozytywne nastawienie dziecka powoduje zwiększenie skuteczności oddziaływań dydaktyczno — wychowawczych w procesie edukacyjnym. Zastosowanie nowoczesnych technologii to wyjście naprzeciw reformie oświatowej. To także okazja do zaprezentowania dzieciom atrakcyjnych zajęć, które przyspieszają i ułatwiają zdobycie przez dziecko różnorodnych umiejętności.

Uzyskane w badaniach dane zwracają uwagę na jeszcze jedną kwestię. Mianowicie samo doposażenie przedszkoli publicznych nie wpłynie na podniesienie jakości pracy nauczycieli. Wielu pedagogów wciąż unika nowoczesnych technologii (zważywszy na wiek, brak umiejętności obsługi nowoczesnego sprzętu, przekonania itp.). Zdecydowanie bardziej otwarci są młodzi nauczyciele, chętni do pracy opartej na nowoczesnych technologiach. Dlatego też istotne dla miasta jest rozważenie wprowadzenia kursów dla nauczycieli pozwalających opanować wszelkie nowości. Uświadomienie doświadczonym pedagogom konieczności zmian.

References

- Izebska, J. (Ed.). (2008). *Media elektroniczne w życiu dziecka w kontekście wartości wychowawczych oraz zagrożeń*. Wydawnictwo Trans Humana (pol).
- Pilch, T., & Bauman, T. (2018). *Zasady badań pedagogicznych*. Wyd. Akademickie Żak (pol).
- Tanaś, M., & Galancik, S. (Eds.). (2015). *Cyfrowa przestrzeń kształcenia. Cyberprzestrzeń. Człowiek. Edukacja*. Tom 1. Oficyna Wydawnicza Impuls (pol).

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ДІЯЛЬНОСТІ ПЛОЦЬКИХ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ (НА ПРИКЛАДІ ПУБЛІЧНОГО ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ № 33 ІМЕНІ ЖАНА ВАНЬЄРА ТА ДОШКІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МАХ У ПЛОЦЬКУ)

Левандовська Дорота, магістр, Вища школа імені Павла Влодковича в Плоцьку;
вчитель, навчально-виховний центр № 2 в м. Плоцьк,
вул. Ласоцького, 14, 09-402 Плоцьк, Республіка Польща, lewandowska.d53@gmail.com

Кожан Данієл, доктор (Ph.D), викладач, Вища школа імені Павла Влодковича в Плоцьку,
Алея Кілінського 12, 09-402 Плоцьк, Республіка Польща, daniel@wlodkowic.pl

У запропонованій статті автори представляють результати досліджень, які стосуються використання ресурсів інформаційних технологій, що були проведені у двох плоцьких дошкільних закладах.

Підкреслено важливість впровадження шляхів використання різних засобів сучасних інформаційних технологій на уроках, які здаються необмеженими. У дошкільній освіті, як і в інших галузях освіти, новітні засоби використання ресурсів інформаційних технологій виявляються дуже корисними і справляють позитивне ставлення дитини, що підвищує ефективність дидактичних та виховних взаємодій у виховному процесі. Використання сучасних технологій — це спроба досягти освітньої реформи. Це також можливість представити дітям привабливі заняття, які пришвидшують і сприяють набуттю дитиною різних навичок.

Закцентовано увагу на тому, що постійне користування комп'ютером дітьми може призвести до залежності, що надалі призведе до агресії, стомлення, приведення в стан розчарування, невисипання, а також втрати здоров'я, як-то, погіршення зору, виразних вад хребта, повноти, що спричиняється браком руху. Такі результати представлені численними розробками.

Метою статті постало завдання знайти «золотий ресурс» — відповідні способи, методи, форми введення інформаційних технологій до дидактичного процесу від початку навчання, від наймолодших років. У статті представлено спробу окреслити проблеми, пов'язані із введенням використання ІКТ, та поінформувати про них.

Дані, отримані в результаті дослідження, висвітлюють ще одне питання: лише облаштування державних садочків не покращить якість роботи вчителів. Багато освітян досі уникають сучасних технологій (враховуючи їх вік, відсутність навичок експлуатації сучасного обладнання, вірування тощо). Молоді вчителі, охочі до роботи на основі сучасних технологій, вони набагато відкритіші до такої роботи. Тому місту важливо розглянути можливість запровадження курсів підготовки вчителів для освоєння всіх новинок. Розуміння досвідчених педагогів про необхідність змін.

Ключові слова: дитячі садки в Плоцьку; ІКТ (інформаційні комп'ютерні технології) у дитячих садках.

**INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE ACTIVITY OF PLOCK PRESCHOOL INSTITUTIONS
(ON THE EXAMPLE OF THE PUBLIC PRESCHOOL INSTITUTION № 33
NAMED AFTER JEAN VANIER AND PRESCHOOL ACADEMY MAX IN PLOCK)**

Lewandowska Dorota, MA, Pawel Wlodkowic University College in Plock; Teacher, Special Educational Center No. 2 in Plock, ul. Lasockiego 14, 09-402 Plock, Poland, lewandowska.d53@gmail.com

Kozhan Daniel, Doctor (Ph.D), Academic teacher, Pawel Wlodkowic University College in Plock, Ave. Kylynskoho 12, 09-402 Plock, Poland, daniel@wlodkowic.pl

In the proposed article, the authors present the results of research related to the use of information technology resources, which were conducted in two preschool institutions in Plock.

The article emphasizes the importance of introducing the various means of modern information technology in the lessons. In preschool education, as in other fields of education, the using of information technology resources is very useful and has a positive attitude of the children, which increases the effectiveness of didactic and educational interactions in the educational process. The use of modern technologies is an attempt to achieve educational reform. It is also an opportunity to present interesting and innovative activities that accelerate and promote the acquisition of various skills.

The author also emphasizes that the constant use of a computer can lead to addiction, which in turn will lead to aggression, fatigue, frustration, insomnia, and loss of health, such as impaired vision, severe spinal defects, caused by lack of movement. Such results are presented by numerous developments.

The aim of the article is to find «the golden mean» — the appropriate ways, methods, forms of introducing information technology into the didactic process from the beginning of education, from an early age. The article presents an attempt to outline the problems associated with the introduction of ICT use and to inform about them.

The data obtained as a result of the study highlight another issue: the arrangement of public kindergartens doesn't improve the quality of teachers' work. Many educators still avoid modern technologies (due to their age, lack of skills in operating modern equipment, beliefs, etc.). Young teachers who want to work on the basis of modern technology, they are much more open to such work. Therefore, it is important for the city to consider the possibility of introducing teacher training courses for the development of all innovations.

Keywords: ICT (information computer technology) in kindergartens; kindergartens in Plock.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2020

Прийнято до друку 24.09.20